

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять сьома

Стенограма пленарного засідання
18 червня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять сьома

*Стенограма пленарного засідання
18 червня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 18 червня 2025 року)

Частина тридцять сьома

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...7
Внесення змін до:	
деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України	...16
деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами	...20
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про державне регулювання органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»	...30
Внесення змін до Податкового кодексу України щодо розширення доступу пацієнтів до лікарських засобів, що підлягають закупівлі особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я шляхом укладення договорів керованого доступу	...31, 32
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...32
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...35

Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану»	...36
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра енергетики України Галущенко Г.В.	...40
Заява депутатських фракцій політичної партії «Слуга народу» і політичної партії «Голос»	...40
Голосування пропозиції про включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій»	...41
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг»	...42
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра оборони України Умерова Р.Е.	...46
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору	...47
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...47

Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» ...48

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
18 червня 2025 року, 10 година 8 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж за годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх присутніх неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Владислава Валерійовича Бородіна (*Оплески*), Романа Мироновича Мулика (*Оплески*) та Валерія Олександровича Стернійчука (*Оплески*). Усі троє з фракції «Слуга народу». Привітаймо іменинників та побажаймо їм міцного здоров'я, наснаги та нових здобутків на благо України. Вітаємо ще раз (*Оплески*).

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Триває 1211-й день, як Україна відважно протистоїть повномасштабній загарбницькій навалі російської федерації. Ми висловлюємо щиру безмежну вдячність силам безпеки і оборони за їх героїзм, силу духу та самопожертву. Щодня вони стоять на захисті нашої держави, стримуючи жорсткого агресора. Їхній подвиг – це наша гордість і джерело натхнення.

Схилімо голови у хвилині мовчання та вшануємо світлу пам'ять захисників і захисниць, які віддали своє життя в ім'я суверенітету

та незалежності України. Вшануймо пам'ять усіх мирних громадян, які стали жертвами злочинних дій російської держави – агресора.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів України, тому прошу записатися на виступи.

Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане головуєчий. Шановні колеги! Ми зараз розглядаємо проект надзвичайно важливого закону – про громадянство. Насправді (я про це говорив учора, але зал був порожній, та можу повторити для колег) це базовий закон, майже в усіх країнах світу він розглядається на рівні конституційного закону. Тобто, по суті, після Конституції це другий за значущістю закон, який є базовим для існування і формування будь-якої держави.

На жаль, у законопроекті, запропонованому нам, передбачається планування і формування громадянської бази України, тобто українського народу, з абсолютно незрозумілих позицій. У деяких випадках негромадянам України надається можливість без будь-яких додаткових процедур, не перебуваючи на території України, отримати українське громадянство. Тобто люди, які ніколи не були на території України, не мають жодного стосунку до України, не знають, чим живе Україна, отримують усі права громадян України.

Хочу нагадати всім, хто говорить, що якимись законами будуть введені якісь застереження або обмеження, – громадяни України не можуть бути дискриміновані за будь-якою ознакою, зокрема за ознакою наявності другого, третього, четвертого або п'ятого паспортів. А відтак будь-яка особа, яка має паспорт громадянина України, стосовно України вважається повноцінним, повним громадянином України, з усіма правами. Таку людину не можна обмежити ані в праві голосувати, ані в праві висуватися там, де немає цензу осілості, ані в праві брати участь у референдумах, ані в праві на управління державою, у тому числі й через участь у роботі органів державної влади.

Тому в цьому законопроекті також розширюються права осіб на набуття громадянства України за народженням. Я вчора наводив приклад про двох іноземців, які мають право на проживання в Україні. Якщо вони виїдуть до своєї країни, народять там дитину, то вона матиме право на українське громадянство. Я говорив, що це можуть бути два нігерійці, два бангладешці, два в'єтнамці, які легально перебували на території України, потім виїхали до В'єтнаму, Бангладешу чи Нігерії, народили там дитину, і вважатиметься, що ця дитина матиме право на українське громадянство.

Ось таку абсолютно неправильну і хибну стратегію формування української нації нам пропонують у цьому проекті закону. Тож, колеги, під час голосування я закликаю вас не підтримувати поправки, які будуть поставлені на підтвердження, і не підтримувати прийняття законопроекту в цілому. Давайте направимо його на повторне друге читання і доопрацюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак Богдан Вікторович, фракція «Слуга народу».

КИЦАК Б.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Сьогодні в Києві оголошено День жалоби. Наразі відомо, що в результаті вчорашньої російської терористичної атаки на столицю 22 людей загинули і понад 130 поранені. Щирі співчуття родинам і швидкого одужання всім, які зараз перебувають у лікарнях.

Це була одна з найбільших атак на цивільну інфраструктуру міста Києва. Гуртожитки університетів, школи, дитячі садочки і десятки житлових будинків постраждали через російський терор. Росія повинна відповісти за зроблене, а ми маємо підтримати тих киян, які зараз перебувають у жахливих умовах. Закликаю місто Київ, що має найбільший бюджет, допомогти у відновленні квартир киян, які постраждали або залишилися взагалі без житла. Вчора Прем'єр-міністр України був на місці трагедії. Я закликаю уряд підтримати заклади освіти, які постраждали в результаті російських атак.

На місце одного з найбільших прильотів у Солом'янському районі, де через пряму ракетну атаку зруйновано цілий під'їзд, вчора приїхали посли іноземних держав. Ми щиро вдячні їм за увагу. Але уваги світу було недостатньо. Ви помітили, як мляво реагував світ на цю трагедію? Неначе всі вже звикли до того, що вбивають українців, що тепер це буденність. Так не повинно бути, бо непокаране зло тут може прийти до ваших міст. Тож більше підтримки Україні, санкції на росію і допомога ППО!

На завершення я хотів би подякувати нашим громадянам, Збройним Силам України, рятувальникам, які вчора професійно виконували свій обов'язок у надзвичайно важких обставинах, усім медикам, зокрема військовим, ветеранам, які першими приїхали на місце трагедії і допомагали людям евакуюватися. Хотів би подякувати волонтерам, які розбирали завали, а також школярам Солом'янського району, які замість літніх канікул одягнули

рукавиці і допомагали батькам розбирати завали своїх будинків. Це показує нашу згуртованість, що нас не злякати і не зламати.

Слава Україні й вічна пам'ять усім, хто загинув! Вшануймо їх хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, ми сьогодні говорили, що маємо підтримати людей, які постраждали від рашистських обстрілів вчора, це правда. Але ми повинні підтримати просто людей в Україні, тому що те, що відбувається сьогодні з економікою, веде до знищення держави.

Я вчора в цьому залі казав про інфляцію, про наслідки, до яких вона призведе. Ключові проблеми і ключові точки зростання інфляції – це, на жаль, те, без чого наші громадяни просто не зможуть вижити, а саме продукти харчування і комірне.

Якщо говорити про інфляцію, вона становить плюс 15,9 відсотка порівняно з минулим роком. На окремі групи товарів – майже 280 відсотків. Якщо говорити про тарифи на електроенергію, вони зросли на 63,3 відсотка. Прикривати це лише тим, що рашисти б'ють по об'єктах критичної інфраструктури, не можна, тому що на них витрачені мільярди гривень з державного бюджету, які були, мабуть, просто вкрадені, тому що нічого не зроблено. Не перезапускаються і не шукаються альтернативні шляхи виходу з цієї кризи, що призводить до кризи неплатежів. Сьогодні фактично заблоковані цифри, скільки люди заборгували за комірне, тому що воно збільшується, а надходжень від цього збільшення до місцевих і державного бюджетів немає.

Що пропонуємо я і мої колеги з «Розумної політики»? Ми маємо сьогодні максимально допомагати малому і середньому бізнесу, малим і середнім аграріям, які будуть спроможні забезпечити зниження цін. Це можуть бути пільгові кредити, державні програми – не забирати кошти на піар-акції а-ля «зимова тисяча» або Національний кешбек, що не працюють і концентруються на окремо взятих підприємствах, а сприяти тим, хто може допомогти як економіці, так і людям витратити менше.

Ми маємо консолідувати бізнес, щоб отримати реальні програми, завдяки яким у короткостроковій перспективі змогли б відновити наші енергетичні потужності, залучити інвесторів. Я і сьогодні, і вчора казав у цьому залі про темпи падіння залучення інвестицій. Це відбувається не лише через війну, тому що рівень інвестицій у 2023 році був вищий, ніж у 2024 році, і зараз продовжує падати. Ми фактично бачимо неефективну роботу уряду і міністрів, які за це

несуть відповідальність, передусім віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Тож нам треба серйозно зайнятися цими питаннями, і я вас до цього закликаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина»

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий, шановна президіє, шановні народні депутати! Сьогодні, як на мене, дуже важливий і вирішальний день у Верховній Раді, бо ми розглядаємо глобальний законопроект щодо множинного громадянства.

Справді, представники української діаспори багато років говорили, що хочуть мати другий український паспорт. На засіданні нашої фракції відбулася цікава й фахова дискусія з віце-прем'єр-міністром Чернишовим. Ми йому за це вдячні, але, на мою думку, він не зміг дати конкретні відповіді на важливі запитання.

У пояснювальній записці до законопроекту написано, що він вирішує проблему демографічної кризи. Так, на жаль, у державі є демографічна криза, але чи вирішить її такий закон, у мене великий сумнів, бо більшість людей, які отримають друге українське громадянство, навіть не проживатимуть у нашій державі.

Наступне питання. Чи будуть громадяни, які отримають другий український паспорт, сплачувати податки в Україні? Ні, бо це регулюється іншим законом – про резидентів.

Далі. Я вже не кажу, чи будуть патріотами нашої держави громадяни України, які отримають паспорт дистанційно, але таким чином відбувається дискримінація нас, громадян України, які ціною власного життя обороняють Батьківщину, бо не захищатимуть із зброєю в руках Українську державу. Хіба це не зробить другим сортом українців, які сьогодні страждають, а інші українці за кордоном матимуть блага? Бо, справді, як сказав Сергій Власенко, Конституція гарантує всім громадянам однакові права. Тож ті іноземні українці приїдуть до нашої держави, а ми ухвалили Закон «Про пенсійне забезпечення», і оформлять українську пенсію, не сплачуючи податків, єдиного соціального внеску до нашої казни. Так, бо ми з вами ухвалили такий закон. Вони просто підтвердять, що мають стаж у державі, у якій надалі проживають.

Сьогодні Служба безпеки бореться з тим, що іноземці в'їжджають до України під приводом працевлаштування. А виявляється, що за цим законопроектом вони там отримають громадянство і в'їдуть. Не голосуймо за той...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, шановний головуєчий! Думаю, що тема, яку ми сьогодні будемо розглядати, на жаль, не знайшла свого професійного обговорення в сесійному залі. Ми фактично уникли відповіді на ключові запитання. Добре, що проект закону про множинне громадянство заперечує можливість набуття громадянства України особами, що мають громадянство держави-агресора, а також те, що Кабінет Міністрів у відповідному рішенні визначить перелік країн, громадянам яких буде дозволено оформлення українського громадянства. Скажіть, будь ласка, чи ми знаємо, скільки сьогодні громадян росії, щоб уникнути відповідальності за санкції, отримали інше громадянство, позбувшись громадянства росії? Чи мають вони право отримувати українське громадянство, щоб у той або інший спосіб захищати свою власність, яку набували через порушення приватизації в лихі 1990-2000 роки безпосередньо на території України? Так, вони матимуть на це право, і жодним законом, жодною постановою Кабінету Міністрів не можна його обмежити.

Цей законопроект унікальний. Ми взяли приклади десятків країн світу, де спрощене набуття українського громадянства записано цілими розділами. Але коли це стосується цих країн, ми взагалі уникаємо ключових питань: яким чином громадянин набуває громадянство України, чи складає він присягу, чи знає Конституцію України, чи присягає на українські символи, як цього вимагають закони інших держав, де існує множинне або подвійне громадянство. Ні, у цьому законопроекті ви такого не знайдете.

На мій погляд, обговорення поспіхом найважливішого законопроекту призведе до ситуації, коли ми, як завжди робимо, буквально через два-три місяці переглядатимемо прийнятий закон. Чи вирішить він питання демографічної кризи? Без сумніву, ні. Навпаки, ті, які не бажають повертатися, не повертатимуться, отримавши інше громадянство. На мій погляд, такий закон стимулюватиме неповернення в Україну громадян, які отримують український паспорт заочно.

Тому наша фракція не голосуватиме за цей законопроект, і просимо вас під час розгляду поправок на підтвердження дуже уважно поставитися до цього, не підтримувати їх і не голосувати за прийняття проекту закону в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайлюк, фракція «Слуга народу».

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я хочу повернутися до теми, якій ми приділяємо в цьому залі надто мало уваги, що стала за часи незалежності нашою спільною ганьбою, а саме: пенсії і їх розмір. Нині розмір мінімальної пенсії становить 2 тисячі 361 гривню, що втричі нижче фактичного прожиткового мінімуму. Третина всіх пенсіонерів отримує пенсію менше 4 тисяч гривень, а середня пенсія нижче фактичного прожиткового мінімуму на третину.

Ми маємо колосальну проблему соціальної незахищеності пенсіонерів, і на сьогодні, на жаль, очікуємо від уряду рішення про те, що з 1 січня 2026 року мінімальна пенсія збільшиться аж на 203 гривні, це 8,6 відсотка, при тому що інфляція в 2025 році при заморожуванні соціальних стандартів становить 16 відсотків. Це неприпустимо, ми не можемо кидати напризволяще наших співгромадян, які 30-40 років продуктивного життя віддали нашій країні і, власне, збудували інфраструктуру, основні засоби і все те, що ми зараз використовуємо. Це не заморожування бідності, це її посилення.

Іншою проблемою, яка пов'язана з цією, є гальмування запровадження накопичувальних пенсій, тобто другого рівня пенсійної системи. Про це говорять уже 20 років, але нічого не відбувається. Рік тому Кабінет Міністрів зазначив, що депутатські ініціативи, які є у Верховній Раді, не відповідають інтересам держави, їх необхідно доопрацювати, і уряд повинен внести свій варіант пенсійного забезпечення другого рівня. Ми досі очікуємо на цей варіант.

Подивіться, люди, які зараз працюють і розраховують на пенсії, не отримають їх, бо насправді система, яка діє зараз, не дасть належних пенсій без другого рівня. Ми не повинні його лякатися, бо насправді там немає додаткового оподаткування, це правильне рішення. Так само правильним буде рішення щодо збільшення мінімальної пенсії до 4 тисяч гривень за рахунок детінізації, яку ми успішно зараз проводимо, за рахунок економії неефективних бюджетних програм на кшталт сумнозвісного кешбеку і за рахунок скасування спецпенсій. Законопроект про скасування спецпенсій повинен бути негайно поданий Комітетом з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів до Верховної Ради, і ми повинні отримати цей резерв.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.
Максим Перебийніс, фракція «Слуга народу».

ПЕРЕБИЙНІС М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 212, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Аліксійчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аліксійчук Олександр.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Рівненщина. Шановна президіє, шановні колеги! Цими днями минає 10 місяців, як Президент України Володимир Зеленський підписав прийнятий цим парламентом закон про заборону діяльності в Україні російської православної церкви та її філій. Ми пішли на поступки і дали багато часу для того, щоб релігійні організації, такі як УПЦ (МП), визначилися, на чиєму вони боці у російсько-українській війні.

Чому про це я кажу і хочу на цьому наголосити тим, хто наївно думає або твердо переконує, що УПЦ є незалежною. Хочу нагадати вівцям, які заблудилися, або вовкам, які одягли овечі шкури, що в Стамбулі впродовж останніх двох місяців проходили так звані мирні перемовини. Чому так звані? Тому що одна сторона хотіла миру – це Україна, а інша хотіла капітуляції або затягування часу у війні на виснаження. Так ось, однією з основних вимог про капітуляцію, які лунали, було скасування обмежень щодо УПЦ (МП). У мене запитання: чому, якщо ця церква є незалежною, вона фігурує у вимогах агресора?

Тож сьогодні вкрай важливо повернутися до питання духовного очищення і духовної незалежності України. Я звертаюся до Державної служби з етнополітики та свободи совісті щодо початку процедури перевірки всіх організацій УПЦ (МП), які можуть мати афілійованість з російською православною церквою. На це є запит суспільства.

На одному з форумів Хмельниччини старости хмельницьких громад звернулися особисто до Руслана Олексійовича Стефанчука щодо завершення процесу, який був запущений у парламенті. Крім того, Рівненська обласна рада на своєму засіданні прийняла рішення щодо звернення до ДЕСС про перевірку приналежності релігійних організацій Рівненщини до російської православної церкви. Разом з тим я звертаюся до керівництва ДЕСС пана Єленського та до Голови Служби безпеки України пана Малюка щодо перевірки ганебного факту про рішення ДЕСС стосовно надання статусу критичності Корецькому монастирю та бронювання його працівників. Монастир згідно з документами має пряме підпорядкування російській православній церкві і одному з катів українського народу Кирилу Гундяєву, а його власником є священний синод російської православної церкви.

Це ганебне явище, наявність РПЦ в Україні, досі не виправлено, і я вимагаю від ДЕСС негайно почати процедуру очищення. Росія приходить туди, де немає української мови, української культури, українських назв і української церкви. В Україні, яка веде повномасштабну війну на виживання, немає дрібниць, має значення кожне слово, яке повинне стати зброєю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, вчора сталася страшна трагедія в Києві, яка забрала життя і принесла руйнацію в столицю нашої Батьківщини. На жаль, наші західні партнери, ЗМІ, люди цього не побачили. Але я хочу зауважити, що такі страшні події в Харкові і Харківській області відбуваються щодня, на жаль, і минула ніч не виключення. Сьогодні в місто Ізюм також прилетіла ракета, від якої постраждали люди та приватні будинки. Таке відбувається щодня, і я хотів порушити питання щодо цього.

Давайте згадаємо, що два роки тому парламент забрав у громад податок на доходи фізичних осіб, так званий ПДФО, начебто для того, щоб виробляти безпілотники у великій кількості і надавати армії. Звертаюся до багатьох підрозділів армії: ви побачили ці безпілотники, «ефпівішки», інші дрони? Ні, не побачили. Що я точно почув від представників військових підрозділів, то це те, що вони звертаються до органів місцевого самоврядування, щоб отримати безпілотники, пікапи і все інше.

Головне, що я хотів сказати. Органи місцевого самоврядування могли і можуть забезпечувати збиття всіх безпілотників, які летять на Харків і Харківську область. Відповідні системи вже є, але треба підтримати фінансово. А звідки візьмуться кошти, якщо Верховна Рада їх забрала? Тому ми подали відповідні законодавчі ініціативи, постійно подаємо поправки, щоб органи місцевого самоврядування були спроможні знову допомагати військовим підрозділам захищати ті області, насамперед прикордоння.

Колеги, прошу також звернути вашу увагу, що рівно рік тому ми прийняли закон (проект [№ 9559-д](#)), який дозволяє органам місцевого самоврядування матеріально підтримувати Збройні Сили України, але їм і досі цього не можна робити. Це абсурд, бо це десятки мільярдів гривень. Так само цим законом ми передбачили амністію для тих, хто це робив з 24 лютого 2022 року, але, на жаль, понад рік Президент його не підписує. Тому прошу всіх разом зібратися і натиснути, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Синютка, фракція «Європейська солідарність».

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Вшанування українських героїв, підтримка українських громад за межами нашої країни, збереження історичних традицій – все це минулої неділі, 15 червня, було сконцентровано в Пикуличах, на околицях Перемишля, де розташований український військовий цвинтар, на якому знайшли свій спочинок майже 2 тисячі воїнів Української галицької армії і армії Української Народної Республіки. Це місце української сили, яке було зруйноване після Другої світової війни і реконструйоване в далекому 1990 році, коли ще не була відновлена незалежність України, але в Польщі вже впав комуністичний режим.

У 2016 році сталася трагедія. Отруєні московською пропагандою молодики побили мирну українську ходу, яка кожного року вшановувала українських героїв, проходячи вулицями Перемишля від катедрального собору Української греко-католицької церкви і військових поховань у Пикуличах. Тоді постраждали десятки українців. Уже через рік, у червні 2017 року, не тисячі, а десятки тисяч українців з Львівщини, Франківщини, Тернопілля, Закерзоння, з усього світу приїхали в Пикуличі, щоб показати, що ніхто і ніколи не може забороняти українцям вшановувати наших героїв та наші історичні традиції.

Тоді на чолі колони йшли голова Львівської ОДА, голова Львівської обласної ради, міський голова Львова, народні депутати України. Перемишль ще не бачив стільки синьо-жовтих прапорів від того моменту, як була проголошена Західноукраїнська Народна Республіка. Військовий оркестр виконував український славень «Ще не вмерла України» і гімн нової української армії «Зродились ми великої години».

Здавалося, що ніхто і ніколи вже не зможе заборонити жодному українцю вшановувати наших героїв, але, на превеликий жаль, з'явилася така людина. Шкода, що сьогодні немає на місці Голови Верховної Ради України, бо я звертаюся до нього. Це саме та людина, яка своїм псевдорозпорядженням заборонила перетин українського кордону мені як українцю, як народному депутату України. Виявляється, що недостатньо запрошення від громади українців, недостатньо запрошення від консула. Пане Стефанчук, припиніть скасовувати повноваження народних депутатів України! Пам'ятайте, що історія ніколи не звільняє від...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Качура Олександр, фракція «Слуга народу».

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Сумщина. По дорозі до парламенту

я спілкувався з багатьма військовими, які зараз на Сумщині на передовій боронять наші кордони. Чи зупинилося просування ворога? Ні. Чи загальмували вони його? Так. Водночас хлопці зі Збройних Сил весь час ставлять запитання щодо якості фортифікацій і оборонних позицій, які були підготовлені або не підготовлені військовою адміністрацією та підрядниками. Вони надсилають мені матеріали, відео. Я їх зібрав і передав у якості заяви про вчинення злочину до Директора Державного бюро розслідувань. Усі матеріали передані також до Національного антикорупційного бюро України, до Служби безпеки України, щоб вони дали правову оцінку, чи немає державної зради в цьому питанні.

Уявляєте, що зараз відбувається? Я хочу публічно про це заявити. Після того, як я порушив це питання, мені надходять погрози, запущена медійна кампанія щодо мене, в яку вкладаються десятки тисяч доларів. Вони хочуть закрити мені рота. Але я не мовчатиму, бо не боюся ваших погроз, не боюся того, що ви використовуєте якісь брудні технології, вкладаєте в це гроші, тому що на кону стоїть не репутація окремого політика, не те, що хтось не хоче відповідати, а майбутнє дітей Сумщини і майбутнє всієї країни. До речі, правильно зазначала колега, що Сумщина – це не просто північний регіон, це північний форпост України, і в разі погіршення там ситуації та обвалу фронту виникне загроза для столиці нашої держави Києва.

Тому я публічно звертаюся до всіх правоохоронних органів і прошу вважати це заявою про вчинення злочину. Я направив відповідне офіційне звернення вчора і до новообраного Генерального прокурора. До речі, це перша заява народного депутата, яка надійшла йому в наступну хвилину після того, як ми вчора його призначили. Ми вимагаємо справедливості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, виступи завершено. Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України» ([№ 11469](#)).

Прохання запросити депутатів до залу, через 10 хвилин відбудеться голосування поправок для підтвердження.

Зараз виступлять Юлія Володимирівна Тимошенко – 5 хвилин, Андрій Вікторович Мотовиловець – 5 хвилин, і будемо голосувати поправки для підтвердження.

Тимошенко, 5 хвилин, з трибуни. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний*

багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні друзі! Сьогодні ми розглядаємо, можливо, одне з найдоленосніших питань для України – про множинне громадянство. Можу вам сказати, що 130 країн світу мають множинне громадянство, але нічого спільного із нормами законопроекту, який сьогодні буде голосуватися, воно не має. Просто вивчіть досвід усього світу. Кожна країна цінує своє громадянство і не перетворює свій паспорт на дисконтну карту, яка продається направо і наліво.

Ви уявляєте, що є в цьому законопроекті? У ньому є декілька категорій громадян, наприклад, громадяни якихось 40 країн, перелік яких буде встановлений урядом, матимуть спрощену можливість отримати громадянство України. Ви можете мені дати відповідь на питання: коли в цій кривавій м'ясорубці війни знищується українська нація, яку націю нам пропонуватимуть як народ через онлайн-громадянство? У світі немає жодної країни, яка надає громадянство без дотримання умов, а саме: проживання мінімум три роки, а в принципі п'ять-вісім років, знання мови, культури, права, Конституції, присяга не виконувати законів будь-якої іншої країни, крім тієї, де є громадянство. Множинне громадянство в інших країнах полягає лише в одному аспекті: коли людина присягає іншій державі, вона просто залишає паспорт попередньої держави, щоб їздити туристом у свою колишню країну.

У цьому законопроекті руйнується українська нація, руйнується сам український народ. Ми припиняємо бути нормальним народом з нормальним паспортом і нормальним громадянством. Думаю, що сьогодні в цьому залі відбудеться певний водорозділ на людей, які зберігатимуть Українську державу, український народ і українську націю, і тих, які проголосують за цей жах, який, по суті, знецінює громадянство і зробить масштабнішою міграцію на базі українського паспорта порівняно з будь-якими іншими країнами.

Ви бачите, яка зараз іде боротьба в кожній країні за припинення безконтрольної міграції. Так там паспортів і громадянства немає! А в нас за таким законом під час абсолютно неконтрольованого парламентом процесу через уряд, через якісь підзаконні акти, можливо, сотні тисяч людей, які ніколи тут не жили і не житимуть, які ніколи не платили податків і не платитимуть, які не виправлять демографічну ситуацію, тому що вони тут не житимуть, але голосуватимуть, диктуватимуть вам стратегії і голосуванням з-за кордону нав'язуватимуть вам проросійських лідерів. Ці люди, які жодного дня не мешкали в Україні, матимуть право займати посади в нашій державі і нав'язувати вам неукраїнську політику, як це робила пані Яресько зі своїми варантами, через що ми тепер платитимемо відсотки від ВВП.

Так на користь інтересів інших країн діють зайди, які диктують нам свої права і правила. Такий закон легалізує їх в Україні. Тому сьогодні парламент поділиться на тих, які захищатимуть Україну, тому що це, по суті, другий фронт, і на тих, які відкривають двері в Україну, зокрема для ворогів і непрогнозованих людей, які тут не живуть, з тилу тоді, коли ми ледве тримаємо фронт.

Я прошу кожного народного депутата, який усвідомлює свою відповідальність, не голосувати за руйнацію української нації, українського народу, України як такої і не підтримувати цей законопроект. Так, він порушує Конституцію, але це мінімум. Насправді він порушує взагалі життя українського народу і множить його на нуль. Закликаю голосувати лише проти.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Андрій Вікторович Мотовиловець, 1 хвилина. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Перед голосуванням проекту закону в другому читанні я хочу подякувати за професійну роботу комітету, робочій групі, яка працювала над поправками і окремо хочу подякувати голові Державної міграційної служби Наumenко Наталії Миколаївні, внесок якої дуже важливий. Дякую за вашу роботу.

Прошу кожного проголосувати за цей дуже важливий законопроект. Відповідно до листа, поданого до президії Верховної Ради, прошу всі поправки поставити на голосування для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть депутатів до залу, будь ласка. Колеги, займіть, будь ласка, свої місця в залі. Зараз будемо голосувати поправки для підтвердження. Нагадую, ваше місце там, де ваша картка.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Мотовиловця про підтвердження врахованої комітетом поправки 18 авторства членів комітету. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 165. Вона так само врахована комітетом. Мотовиловець просить підтвердити це рішення. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 346 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Мотовиловець просить підтвердити це рішення. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 675 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Народний депутат Мотовиловець пропонує підтвердити це рішення. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 851 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Мотовиловець просить підтвердити таке рішення. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступна поправка 918 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Народний депутат Мотовиловець пропонує підтвердити це рішення. Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 1146 авторства депутатів членів комітету. Вона врахована комітетом. Мотовиловець пропонує підтвердити таке рішення. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 1173 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Андрій Вікторович Мотовиловець пропонує підтвердити таке рішення. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Наступна поправка 1218 авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Андрій Вікторович Мотовиловець пропонує підтвердити таке рішення. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Завершальна поправка 1248 на підтвердження авторства членів комітету. Вона врахована комітетом. Андрій Вікторович Мотовиловець пропонує підтвердити таке рішення. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, ми завершили розгляд поправок до цього законопроекту. Переходимо до голосування за проект закону в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України» ([№ 11469](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів та вдосконалення механізмів управління активами» ([№ 12374-д](#)).

Колеги, ми домовлялися, що в нас буде серія виступів. Можливо, якісь поправки ставитимуться на голосування для врахування. Давайте розпочнемо цей процес.

Почнемо з фракції «Європейська солідарність». Гончаренко – 3 хвилини і Федина – 3 хвилини.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні колеги! Ми зараз говоримо про АРМА. А що таке сьогодні АРМА? АРМА сьогодні – це механізм здирництва. АРМА сьогодні – це механізм перерозподілу власності. АРМА сьогодні – це рейдерство. АРМА сьогодні – це одна з найбільших корупційних схем в Україні. Ось що таке сьогодні АРМА.

Я не знаю, чи є в залі пані Дума, голова АРМА. «Думи мої, думи мої, – згадайте, – стали на папері сумними рядами». Оце, ми бачимо, ну, прямо як у Тараса Григоровича Шевченка. Де Дума? Немає її тут. Якесь це не наша Дума. Може, вона на якусь іншу думу і працює, і про неї думає. Бо насправді те, що робиться сьогодні в АРМА, нищить Україну, і так не може бути.

Фракція «Європейська солідарність» подала проект постанови про звільнення Думи з її посади. Це не наша Дума.

Друге. Ми подали проект постанови про звільнення Ольги Стефанішиної, віцепрем'єрки – міністра юстиції, зі своєї посади. Всі бачили журналістське розслідування, яке показує, куди потрапляє власність держави. Власність держави або те, що держава забрала у власників, далі передається, правильно, колишньому чоловіку Ольги Стефанішиної, колишньому помічнику Ольги Стефанішиної і таке інше.

Я питаю тут, у цьому залі, пані Стефанішину, як таке може бути? Вона каже: нічого не знаю. Каже: так, мій колишній чоловік забезпечує моїх дітей. А в тому, що вона призначала і фактично як міністр юстиції курує АРМА, голова якої майно на сотні мільйонів, на мільярди (уявіть собі, що таке Будинок профспілок у центрі Києва, 12 тисяч квадратних метрів) віддає людині, яка, як вона сама каже, забезпечує її дітей, на її думку, немає конфлікту інтересів. Як таке взагалі може бути? Як?

Ну, скільки триватиме все це? Скільки триватимуть ці схеми на схемі? Вони думають, що ніхто не бачить і не знає, що відбувається в цій АРМА. Знаємо! Бачимо! Це мав би бути один з перших прикладів для нового Генерального прокурора, якщо він справді Генеральний прокурор України, а не Генеральний прокурор влади – свій до свого по своє.

Тому поки правоохоронці своє слово не сказали, давайте звільняти голову АРМА Думу, давайте звільняти Стефанішину, давайте зупиняти це мародерство!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, 3 хвилини. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Спостерігаєш за всіма цими процесами і наштотуєшся на думку, що коли Володимир Олександрович обіцяли побороти корупцію, як приходили до влади, то він чітко мав на увазі, що об'єднає довкола себе людей, щоб цю корупцію очолити. Інакше я не можу пояснити всі ці процеси, які відбуваються.

Чи людина, яка зараз очолює АРМА, мала досвід? Чи людина, яка очолює АРМА, мала можливості зупиняти корупційні ризики? У мене таке враження, що і не мала можливості, і не хотіла цього робити, тому що завдання були абсолютно інакші. Замість того, щоб стати інституцією, яка гарантує прозорі механізми, підзвітність, АРМА стала черговим ручником у вирішенні в ручному режимі тих чи інших владних питань.

Але з іншого боку, ми маємо таку дивну тенденцію, що всі, які оточують Зеленського, просто заточені на корупційні скандали. У мене питання: наскільки це нормально, що чиновники при владі, такі як пані Стефанішина, пані Свириденко, оточені всіма цими скандалами, але для них це нормально. Бо в будь-якій іншій європейській державі чиновник, суголосний з корупційними скандалами, точно написав би заяву на звільнення. А в нас розказують, що все в порядку. За розслідуванням журналістів, пані Стефанішина і її чоловік пов'язані з корупційними скандалами, і це теж якось нормально. Але, на жаль, також нормально, що і пані Стефанішина, і пані Свириденко педалюють абсолютно незаконні санкції проти лідера опозиції Петра Порошенка і не бачать у цьому порушення законів. Навіть учора, коли ви голосували за Генерального

прокурора (я згодна, що в час війни особливо потрібен Генеральний прокурор), усе це відбувалося через грубе порушення закону.

Про яку євроінтеграцію ви хочете говорити? Про які європейські перспективи Української держави ви хочете говорити? Люди, які ведуть переговори про євроінтеграцію, вище голови в корупційних скандалах, і Україна мала б це все вирішувати. Але напевно, для вас це все офтоп, так само, як сьогодні ви вшановуєте жертв вчорашньої трагедії, але вам узагалі не приходить на думку, що треба категорично міняти порядок денний Верховної Ради і голосувати передовсім законопроекти, які посилюють Збройні Сили і оборонку. Ні, ви займаєтеся своїми «шкурняками», але за це доведеться платити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, що всі представники від фракції «Європейська солідарність» вже виступили, так? Тоді переходимо до фракції «Батьківщина».

Сергій Володимирович Власенко, 10 хвилин. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Реформуємо реформовано про реформу – ось про що в принципі законопроект, за який нам пропонують проголосувати. Так само і реформа ні про що. Я погоджуюся з колегами, які виступали до цього і давали характеристику АРМА, тим більше на тлі останніх корупційних скандалів, що розвиваються навколо цієї структури.

На відміну від багатьох нових облич у цьому парламенті, які вже й не такі нові, я пам'ятаю дискусії під час створення цього органу. Тоді ми як «Батьківщина» висловлювали низку застережень, низку побоювань, виступали категорично проти можливості конфісковувати майно без судових рішень. На жаль, як завжди, до нас не дослухалися, а тепер знову реформуємо реформоване.

Ви знаєте, це все нагадує старий слоган самураїв, що самураїв не цікавить мета, самураїв цікавить шлях. То цей корупційний шлях корупційної конфіскації і перерозподілу майна дуже сильно цікавить самураїв при владі.

Про що насправді цей законопроект? Він про можливість без остаточних судових процедур забирати майно, передавати в управління. До речі, скандальні 10 відсотків теж зашиті в цьому законопроекті: коли власником частки підприємства у 10 відсотків є росія, громадянин росії чи російська компанія, то можна без згоди акціонерів забирати майно. Хотілося б дізнатися, що це таке? Що це за позасудові конфіскації майна, де 90 відсотків може належати українським громадянам, українським юридичним особам?

Між іншим, знову заводиться славнозвісний механізм, коли так звані міжнародні експерти обирають керівника або, як у цьому випадку, керівницю АРМА. Вони нам уже наобирали суддів, вони нам уже наобирали суддів Конституційного Суду, вони нам уже наобирали членів ВККС, вони нам уже наобирали членів ВРП. При цьому, зверніть увагу, кого вони не обирали б, там

після них іде скандал: або російські паспорти, або незрозуміле майно, або якийсь інший корупційний скандал серед тих людей, яких вони обрали.

Давайте чесно визнаємо, що, на жаль, процедура обрання українських державних службовців і суддів так званими міжнародними експертами є неконституційною, це само собою, але вона себе не виправдала в жодному випадку. Ми не подолали корупції в судовій системі, не подолали корупції в правоохоронній системі, не подолали корупції в АРМА – ніде не подолали корупції там, де так звані іноземні незалежні експерти обирають представників української влади.

До речі, знаєте, до чого дійшло? До того, що ці допоміжні органи говорять конституційним органам: ми не будемо приходити до вас звітувати, не будемо передавати вам документи і таке інше.

Тому оцей увесь механізм, який зовні виглядає як щось нормальне, є абсолютно не нормальним і не коректним. Нам треба проводити реальну, глибинну, системну реформу інституцій, пов'язаних з реалізацією конфіскованого майна. Конфісковане майно не може бути реалізоване до остаточного вироку суду у відповідному провадженні. Люди, які управляють цим майном, повинні мати бездоганну ділову репутацію і визначатися відповідно до зрозумілих прозорих процедур, які не залежать від іноземних експертів.

У мене питання знову-таки з точки зору логіки. Ось подивіться, у цьому законопроекті нам пропонується поміняти процедуру призначення, змінити компетенцію керівника АРМА. Скажіть, будь ласка, чому тоді не пропонується, як визначалося іншими законами, звільнити цю керівницю АРМА? Якщо людина отримає нові повноваження, отримає новий статус, отримає нові процедури, на які її ніхто не призначав, то чому вона буде користатися цими процедурами? Тоді логіка проста – перезапускайте повністю АРМА, починаючи з нуля. Давайте створювати її з нуля. Давайте заводити туди нових людей, які ще себе не скомпрометували, які не задіяні в корупційних скандалах, принаймні тих, які сталися за останній час. Але нічого такого не відбувається. Відбувається якась певна профанація. А для чого? Щоб просто поставити галочку в *Ukraine Facility*.

На жаль, для мене виглядає абсолютно по-дикунськи, коли приходять представники Кабінету Міністрів на засідання відповідних профільних комітетів і говорять: а інакше ми не отримаємо грошей. Тобто невже ми продаємо український суверенітет шматками? За те, щоб іноземці керували українською судовою системою, ми отримаємо гроші. За те, щоб іноземці керували українською системою управління конфіскованим майном, ми отримаємо гроші. За те, щоб це все відбувалося в неконституційний спосіб, ми отримаємо гроші. За те, щоб іноземці призначали суддів Конституційного Суду, ми отримаємо гроші. Люди, вам це нічого не нагадує? Думаю, що це якесь дрібне гендлярство власним суверенітетом, що неприпустимо для країни, яка сьогодні боронить рубежі Європи і європейські принципи.

Я в таких випадках ставлю одне просте запитання: чому українці гідні гинути за європейські принципи, але не гідні обрати якусь комісію, що обирає чергову керівницю чергової АРМА, яка вчергове розкрататиме приватне майно і перерозподілятиме його серед зрозумілих для керівництва АРМА людей?

Саме тому фракція «Батьківщина» вимагає як мінімум направити цей законопроект на повторне друге читання, провести серйозний, глибокий аналіз, що нам треба зробити, щоб реально змінити ситуацію щодо управління конфіскованим майном, щоб забезпечити за рахунок конфіскованого майна нормальні надходження до державного бюджету, але при цьому забезпечити права тих, які в подальшому можуть вимагати повернення собі цього майна як власники.

З цих позицій фракція «Батьківщина» не підтримуватиме цей законопроект у цілому. Я ще раз рекомендую колегам дуже уважно на нього подивитися. На моє переконання, законопроект порушує низку статей української Конституції, порушує базовий принцип, який діє в кожній країні Європейського Союзу, – принцип недоторканності права власності. Оцей базовий принцип, на якому збудовані всі демократії світу, порушується цим законопроектом. Саме тому закликаю вас не підтримувати його, не голосувати в цілому, направити його на повторне друге читання, а далі вже сідати і шукати якісь компроміси.

До речі, звертаю вашу увагу, що цей законопроект суперечить законопроекту, який вніс Президент і який регулює подібні питання, але трохи по-іншому. Визначається, якщо ви підтримуєте Президента, то не повинні підтримувати законопроект про АРМА. Якщо ви підтримуєте Президента, проголосуйте за інший президентський законопроект, який, я ще раз підкреслю, ті самі питання регулює трохи в інший спосіб.

Ще раз закликаю вас не голосувати за цей законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, 10 хвилин. Будь ласка.

Запросіть депутатів до залу, через 10 хвилин перейдемо до голосування.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, після голосування за законопроект про множинне громадянство, де розтоптали український паспорт, українське громадянство, інтереси української нації, життя Української держави, у принципі в цьому залі майже немає про що говорити. Цей парламент увійде в історію України як парламент, який прийняв закони проти критичної кількості національних інтересів України, а також закони, кожен другий з яких прямо порушує Конституцію.

Можу сказати, що вам лише зараз здається, що все це безкарно і що гарантії Конституції за це не відповідатимуть. Я переконана, що коли буде наступне після завершення війни перезавантаження влади, кожен закон, який ви

прийняли просто по хайпу або за дорученням з космосу, буде переглянутий, і всі винні в тому, що системно порушувалася Конституція і попиралися національні інтереси України, будуть притягнуті до відповідальності. Такої вакханалії, такого шабашу в парламенті України я ніколи за все своє політичне життя не бачила. За все це настане протверезіння, я в цьому не сумніваюся.

Але зараз, говорячи про цей законопроект про АРМА, я хочу згадати одну історію зі свого життя. Один з попередніх президентів розповідав мені особисто, як важливо прийняти закон, щоб можна було накладати санкції на громадян України. Я говорила, що це порушення Конституції, що це реальний «плінтус» і відстій. Але він мені сказав: «А як з «п'ятою колоною» розправитися? Треба мати інструменти, мати можливість внести і запровадити проти громадян України санкції». Я йому відповіла: «Послухай, через певний час це торкнеться тебе». Я не хочу бути пророком, але це прямо торкнулося цієї людини. Той антиконституційний закон, який він підписав, сьогодні спрацював проти нього, і він отримав ці санкції повною мірою. Давайте далі будемо експериментувати?

Я вам хочу просто пояснити, про що цей проект закону щодо АРМА. Це чіткий рейдерський законопроект. У більшості з вас є бізнес, я про це знаю. Ось уявіть собі, що у вас є бізнес-партнер на 10 відсотків, ви з ним разом володієте будь-чим, і з якогось бодуна хтось стосовно вашого партнера-українця ввів санкції в його власній країні. Знаєте, що буде за таким законом? Усі 100 відсотків вашого підприємства передаються в АРМА, і абсолютно тупа структура, яка не вміє робити бізнес, управлятиме вашим бізнесом або вашим майном.

Я хочу запитати: після того, як ви за це проголосуєте і у вашому житті таке трапиться, куди ви бігтимете? Де ви це оскаржуватимете? Скажіть, будь ласка, якщо у вас буде нормальний партнер на 10 відсотків, проти нього абсолютно протизаконно введуть санкції, і весь ваш бізнес управлятиметься якоюсь тупою Думою, що ви робитимете? І ви хочете за це проголосувати? Я не агітуватиму вас не діяти проти національних інтересів, для вас це порожній дзвін, а просто вам кажу: не дійте проти своїх інтересів як бізнесменів і не робіть дурниці, не стріляйте собі в голову.

Я вже не говорю про те, що коли ви проголосуєте за цей законопроект, це буде вже надцятий державний орган, керівники якого призначатимуться ззовні певними міжнародними дорадчими радами. Хочу запитати: голосуючи за такі закони, якими ви позбавляєте український народ права призначати своїх посадових осіб і віддаєте це на аутсорсинг якимсь міжнародним ноунеймам, вам не соромно, що ви розписуєтеся у своїй нездатності управляти державою, Конституційним Судом, усією системою правосуддя, своїми силовими структурами? А тепер ще й АРМА управлятимуть ноунейми з міжнародних радників. Я хочу зрозуміти, у вас що, є суїцидальні нахили? Ви просто хочете діяти проти країни, проти себе, проти здорового глузду?

Мої знання Конституції, розуміння логіки законодавчого процесу, інтересів країни не дають мені пояснення цих маразмів. Тому я хотіла вас попросити: не голосуйте за цей законопроект. Для цього є чотири причини.

Перша причина. Вводиться антиконституційний спосіб призначення керівників через міжнародні структури, а не безпосередньо органами виконавчої влади України.

Друга причина, дуже важлива. Запроваджується рейдерська атака на приватну власність, у тому числі українську приватну власність.

Третя причина. Ви порушуватимете не лише право власності, а ще й руйнуватимете економіку, тому що віддаєте право управляти бізнесом структурі, яка не може це робити раціонально й ефективно. Ви руйнуєте власну країну.

Четверта причина. Ви не можете надавати безконтрольні, масштабні й абсолютно безмежні повноваження структурі, щодо корупції в якій Державна аудиторська служба склала звіт на 6 мільярдів. А ви зараз виводите цю структуру з-під контролю будь-яких контролюючих органів. Ну, колись у цьому залі мусить з'явитися здоровий глузд!

Я більше не говоритиму, бо мені шкода свого часу, своїх емоцій, навіть свого голосу, щоб переконувати вас в очевидних речах. Не можна переконати, коли є кондова, вибачте, тупість, яку неможливо переступити і переформатувати. Тому, безумовно, робіть, як хочете, а фракція «Батьківщина» голосуватиме проти (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі виступить Дмитро Олександрович Разумков, потім Анна Скороход, і перейдемо до голосування поправок для підтвердження. Тому починайте запрошувати депутатів хоча б до будівлі, а потім і до залу.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, вас сьогодні знову переконують, що це хороший законопроект – «надо брать». Це поганий законопроект, тому «брати» його не варто і голосувати за нього так само не варто.

До нього дуже багато питань, і сьогодні про це говорили колеги з різних фракцій. До речі, у монобільшості також про це знають і говорять, тож я дуже сподіваюся, що не проголосують за цей законопроект. Він не відповідає Конституції, не відповідає тим принципам, за якими в 2019 році починав працювати цей парламент. Я зараз не про політичні сили, які тут присутні, а в цілому про парламент.

У даному законопроекті ми знову дуже багато повноважень надаємо міжнародним партнерам. Думаю, що є механізми, які дали б змогу зробити так, щоб такі інституції, як АРМА, працювали на користь України, а не на користь окремо взятих чи то чиновників, чи то їхніх родичів тощо.

Я впевнений, що ми можемо доопрацювати законопроект, направивши на повторний розгляд. Це було б і логічно, і правильно, і цим не прикривалися б *Ukraine Facility*. Тому що в нас поруч з усім, що треба протягнути, – то значок

Європейського Союзу, то *Ukraine Facility*, то ще щось намалюють. А коли починаєш розбиратися, то там від вимог міжнародних партнерів не залишається нічого, від інтересів країни не залишається нічого, від потреб громадян України не залишається нічого.

Давайте порахуємо, скільки витрачено на АРМА, скільки активів туди було переведено, скількома активами ця структура управляє і які наслідки ми сьогодні маємо для українського бюджету. Ці показники наблизатимуться до нуля. Об'єктивно, що не треба намагатися пересувати ліжка, як пропонується в цьому законопроекті, а потрібно повністю міняти цю структуру, щоб вона або почала працювати, або взагалі перестала існувати, адже те, що ми сьогодні бачимо, – і корупційні скандали, і багато інших речей, наслідки, давайте будемо відвертими, і нашої помилки, тому що це було проголосовано в стінах цього парламенту.

Якщо ми говоримо про економіку нашої країни, бачимо недієвий уряд, дефіцит бюджету, неефективне управління державними структурами, зростання інфляції, підвищення комірною. На жаль, уряд сьогодні не дає відповідей на ці запитання, які ставитимуть мені, вам люди на вулицях, якщо ви ними ходите. Більшість з вас ходить вулицями і спілкується з людьми, я принаймні дуже сподіваюся, що це саме так.

Ми дійшли до того, що 10 червня цього року почали купувати російський газ. Не знаю, чи відомо вам, але за десять днів червня цього року було імпортовано 162 мільйони кубометрів газу, з них дві третини – імпорт з Угорщини і Словаччини. Для тих у залі, хто, можливо, не знає, можливо, не стикався з цим питанням, повідомляю, що в Словаччині та Угорщині іншого газу, окрім російського, немає. Ось просто немає іншого газу. Тоді давайте розбиратися. Якщо це не російський газ, нехай сюди прийде міністр і пояснить, яким чином проводилися ці закупівлі, чи не відбувалося в такий спосіб фінансування країни-агресора, дасть конкретні відповіді на ці питання. Якщо це помилка, о'кей, а якщо не помилка, то ми допомагаємо країні-ворогу фінансувати її бюджет на збройні сили. Думаю, що це точно не про інтереси нашої країни.

Але повертаючись до АРМА, до того, що ми взагалі розглядаємо в цьому залі, хочу сказати, що ви зробили велику помилку, прийнявши закон про множинне громадянство. Він не про множинне громадянство для українців, а про множинне громадянство і можливість для іноземців отримати громадянство України. Це означає можливість для них обирати владу, обиратися на посади мерів, депутатами місцевих рад, брати участь у голосуванні, не сплачувати податків, не захищати Батьківщину, мається на увазі Україну, яка, сподіваюся, для нас точно є Батьківщиною. Це не допомога Збройним Силам України, тому що моя поправка щодо військового збору, яка вчора ставилася на голосування в цьому залі, не була підтримана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для виступу було відведено 5 хвилин. Додайте 1 хвилину, щоб завершити.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, мабуть, збій у системі, але це не виправдовує того, що ми сьогодні наробили. Верховна Рада проголосувала за множинне громадянство і порушила статтю 4 Конституції. Я ще раз повторюю, 99 депутатів написали звернення до Конституційного Суду, що це неконституційна норма, і треба отримати відповідь. На жаль, значна частина цих депутатів натиснули на зелену кнопку, і думаю, що це велика помилка. Ви допомагаєте громадянам інших країн, але нічого не робите для громадян України. Ви жодним чином не допомогли їм зберегти два громадянства: українське і те, яке вони в теорії могли б отримати за межами нашої держави.

Це помилка, яка коштуватиме десятки або сотні життів наших громадян, які залишаться за межами України і сьогодні, і після завершення війни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Анна Скороход, 5 хвилин, і будемо переходити до голосування. Запросіть депутатів до залу.

СКОРОХОД А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, скільки ліжка в публічному домі не переставляй, це все одно публічний дім, і наша велика і могутня АРМА – це структура, яка просто тупо віджимає бізнес. Усі про це знають, усі про це тихенько мовчать і просто спостерігають. Мені здається, що ми живемо в часи такого незрозумілого світу, коли, з одного боку, захищаючи Україну, гинуть хлопці в шаленій кількості, а з іншого – ми приймаємо такі закони, через які, м'яко кажучи, просто соромно. Чи будемо ми за це відповідати? Обов'язково будемо, і повірте, усе це нам згадають і не з гарного боку.

Ви знаєте, ми дуже багато говоримо, що нам потрібні інвестиції, потрібно створювати інвестиційний клімат, ми наголосували тут «нянь», «тат», «мам» – кого тільки не наголосували. Але коли ми одним законом все перекреслюємо, про які інвестиції можна говорити? Про що ми можемо говорити, якщо центральний орган влади, уряд, не може скасувати рішення АРМА? Про що ми можемо говорити, якщо на посаду голови АРМА призначають міжнародні партнери? Про що ми можемо говорити, якщо аудит діяльності АРМА проводитимуть іноземці?

Давайте зробимо простіше: скасуємо Конституцію, ліквідуємо парламент, запросимо сюди міжнародних партнерів – нехай вони керують країною! Для чого ми всі тут сидимо, з'їдаємо бюджетні кошти? За що воюють хлопці на фронті?

Ну, я розумію, що нікому не цікаво, що нові фортифікаційні споруди зараз дуже якісно будують. До речі, за це треба віддати належне ДССТ. Нарешті. На якому році війни? Але постає одне питання. Ось я нещодавно була на донецькому напрямку. Жителі Краматорська ставлять мені запитання: «Скажіть, будь ласка, чому ви будете фортифікації за межами міста? Чому не до нього? Чому вони будуються не по лінії розмежування, не перед лінією фронту? До чого нас готують?».

Хтось має відповіді на ці запитання? Що відповідати людям? Навіщо ми взагалі тут усі сидимо? Щоб наголосувати якогось чергового трешу? Що відповідати людям, які четвертий рік без ротації, без демобілізації? Що відповідати військовим, над якими знущаються командири і ніхто з цим нічого не хоче робити? Чи ви думаєте, що ми тут усе це переживемо і пересидимо? Ні. Повірте, це утопія, яка нічим гарним не закінчиться.

За цей законопроект голосувати не можна. Але я знаю, що його підтримають, бо в нас усі, як зайчики-кнопочки. Парламент не суб'єктний. Над нами реально знущаються, над нами сміються, нас висміюють, статус народного депутата – це більше не якесь таке звання, призначення, це просто ганьба.

Я не знаю, що вам ще сказати і не знаю, коли цей зал прийматиме рішення, які реально впливатимуть на покращення справ у країні, реально підтримуватимуть наші Збройні Сили і наші інституції, бо на сьогодні я його таким не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть депутатів до залу. Шановні колеги, займіть свої місця згідно з вашими вставленими картами. Переходимо до голосування поправок для підтвердження.

Надійшов лист від народного депутата Мотовиловця Андрія Вікторовича щодо підтвердження восьми поправок, врахованих комітетом повністю. Зараз я послідовно ставитиму їх на голосування. Усі ці поправки авторства депутатів членів комітету, і всіх їх Андрій Вікторович Мотовиловець пропонує поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування пропозицію щодо підтвердження врахованої комітетом поправки 2 авторства членів комітету. Андрій Вікторович Мотовиловець пропонує це зробити. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Є сенс далі голосувати? Добре, колеги, зекономимо час і нерви одне одного. Переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних

та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами» ([№ 12374-д](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю.

Рухаємося далі (*Шум у залі*). Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Далі у нас без обговорення законопроект... (*Шум у залі*).

Ви зараз хочете виступити, Михайле Борисовичу?

Дві фракції – «Голос» та «Слуга народу» – просять оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ (*Шум у залі*). Через два законопроекти. О'кей.

Тоді ми зараз проголосуємо без обговорення за законопроект, а потім я оголошу перерву. Не розходьтесь, будь ласка.

Є пропозиція перейти до розгляду проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ([№ 13204](#)) та альтернативного до нього проекту Закону «Про державне регулювання органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ([№ 13204-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про державне регулювання органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ([№ 13204-1](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах (*Шум у залі*).

Чорноморов – з процедури, 1 хвилина. Будь ласка. Але лише з процедури.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Я хотів би зазначити, що даний законопроект, як вказано, повинен був презентувати міністр аграрної політики пан Коваль, але він рідко з'являється навіть на засіданнях нашого комітету, щоб представляти проекти. Через це ми прийняли рішення, щоб завжди щодо кабмінівських законопроектів доповідав безпосередньо міністр аграрної політики. Як ви бачите, у нього дуже багато відряджень, але нагадаю, що 5 червня українська делегація на чолі з Ковалем

повністю провалила європеремовини щодо наших квот. Тож якщо він у відрядженні і не присутній під час представлення законопроекту, хоча б за кордоном його робота повинна бути ефективною, і Європа не мала б нам так підвищити квоти. Тому якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це виступ уже трохи не з процедури.

Скажу просто для інформації. Міністерство офіційно в листі повідомило, що законопроект презентуватиме не міністр, а перший заступник Тарас Висоцький.

Колеги, рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розширення доступу пацієнтів до лікарських засобів, що підлягають закупівлі особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я шляхом укладення договорів керованого доступу» ([№ 13134](#)).

Колеги, у нас є поправки чи можемо переходити до голосування щодо проекту закону? *(Шум у залі)*. У вас є поправки на підтвердження? Демченко просить поставити поправки на голосування для підтвердження. У нас є лист від Цабаля, він був першим. Цабаль виступатиме? *(Шум у залі)*.

Переходимо до голосування. Який номер вашої поправки?

Почалася тривога? *(Шум у залі)*.

Давайте проголосуємо за законопроект... *(Шум у залі)*.

Він просить поставити на голосування поправку, я не можу йому заборонити *(Шум у залі)*.

Сядьте на свої місця, будь ласка. Зараз ми зрозуміємо, що за тривога, і будемо далі вирішувати.

Колеги, можемо перейти до голосування щодо законопроекту? *(Шум у залі)*.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття у другому читанні та в цілому... *(Шум у залі)*.

Яка поправка? Колеги, якщо є поправки, тоді оголошуємо перерву.

У Києві оголошено повітряну тривогу, прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях. Пленарне засідання продовжить свою роботу через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

Покиньте, будь ласка, приміщення. У повітрі МіГ, давайте краще не жартувати.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть, будь ласка, депутатів до залу, о 12 годині 15 хвилин продовжимо засідання.

Шановні колеги, завершилася повітряна тривога. Відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Займіть, будь ласка, свої місця, зараз проведемо сигнальне голосування для розуміння нашого потенціалу.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед продовженням розгляду питання пропоную провести сигнальне голосування.

Запросіть депутатів до залу, щоб усі добігли до своїх місць.

Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 231.

Проголосували: за – 231, проти – 3, утрималися – 0.

Запросіть депутатів до залу, можливо, ще є невраховані депутати.

Колеги, давайте проведемо ще раз сигнальне голосування, можливо, нас стало більше.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування.

Прошу колег узяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Уже краще, нас усіх разом 240 (*Шум у залі*).

Це оголошення робиться безкінечно останні 20 хвилин. Оголосіть, будь ласка, спеціально для депутатів, які зараз у кафе: «Народні депутати, які перебувають у кафе, підніміться, будь ласка, до залу». Можливо, на слово «кафе» буде реакція.

Я бачу, трохи підтягнулися люди, можемо продовжувати. Зараз виступить Цабаль (*Шум у залі*).

Що з процедури? Ні, ви виступатимете не з процедури.

Володимир Цабаль. Будь ласка.

У нас відбувається дискусія щодо поправки 40. Хочу поінформувати, що першим лист щодо її підтвердження надіслав саме Володимир Цабаль 13 червня о 13 годині 52 хвилин, що на 9 хвилин раніше, ніж Дмитро Олександрович. Так буває.

Тому Володимир Цабаль, 1 хвилина. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Насправді хочу виступити з процедури, а щодо поправки хочу сказати, що я не наполягатиму на її голосуванні щодо підтвердження. Тож якщо є хтось інший, нехай пропонує, я точно не буду.

Мій виступ з процедури. Ви тут правильно сказали, що під час голосувань, коли йде засідання, багато колег ходять, умовно, в кафе. То, може, ми так

зробимо, щоб, поки триває голосування, у кафе не можна було купляти каву чи ще щось? Тобто лише на момент голосування, а коли голосувань немає, тоді...
(Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Володимире, здається, ваша пропозиція не знайшла підтримки в серцях людей.

З процедури – Кулініч.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Олександр Сергійовичу, я все-таки прошу дати можливість усім колегам підійти до залу і ще раз провести сигнальне голосування, тому що не всі присутні в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми ще чекаємо колег. Запросіть депутатів до залу. Ми зараз послухаємо наступних колег, які відповідальні за цю поправку
(Шум у залі).

Ви хочете виступити з процедури, Олексію Олексійовичу?

Зараз виступить з процедури Гончаренко, а потім Мотовиловець буде наступний, хто може поставити цю поправку.

Гончаренко – з процедури. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. З процедури хочу сказати таке. Я нагадаю колегам, коли перед повітряною тривоною хотіли вже ставити на голосування законопроект, ніхто не пропонував ніякі поправки на підтвердження, і я тоді звертався до вас, пане головуєчий, щодо поправки 40 про сою і ріпак, яких не може бути в законі про фармацію. Це одна поправка, я це чітко сказав, тому це не було проголосоване. Пан Цабаль, на його лист ви зараз послалися, сказав, що він не ставитиме. Повідомляю вам з процедури, що я пропонуватиму поставити її на голосування для підтвердження, як я це сказав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, її не ви ставитимете, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Колеги, поправку 40 треба провалювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимкніть, будь ласка, мікрофон Гончаренка.

Далі надійшов лист Андрія Мотовиловця, тому він зараз пропонуватиме поставити на голосування цю поправку. Але перед цим ми проведемо ще раз сигнальне голосування.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прохання до всіх проголосувати, щоб ми точно розуміли, скільки людей у залі.

Проху взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 243.

Проголосували: за – 243, проти – 4, утрималися – 5. У залі близько 260 людей.

Дмитро Костюк – з процедури. Будь ласка. Але лише з процедури, бо будемо вимикати мікрофон. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Той унікальний випадок, коли я згоден з Гончаренком. Назва проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розширення доступу пацієнтів до лікарських засобів...». Яким боком тут аграрна поправка? Так не можна робити.

Шановні колеги, я прошу не підтримувати цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Трохи не з процедури.

Андрій Вікторович Мотовиловець. Будь ласка. У вас є 1 хвилина для виступу щодо цієї поправки.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Друзі, зараз буде ставитися на голосування поправка щодо зростання українського ВВП, щодо захисту національних інтересів. Це питання переробки сільгосппродукції. Хочу вам нагадати, що Україна зараз є світовим лідером щодо вирощування соняшнику. Я дуже вас прошу уважно поставитися до цього голосування, захистити власного виробника, власну переробну промисловість, це дуже важливо. Прошу кожного депутата зайти до залу і підтримати поправку, яка ставитиметься на підтвердження. Це важливий законопроект для нашої промисловості та економіки під час війни. Ми повинні переробляти тут.

Проху поставити поправку на голосування для підтвердження.

Велике дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, це правда, що ми – сировинна країна. Ми маємо дуже багато якісної сировини, експортуємо її в інші країни, які потім переробляють її і заробляють на ній величезні гроші, створюють робочі місця, сплачують податки, зміцнюють свій добробут. У народі кажуть: «Чому бідний? Бо дурний. Чому дурний? Бо бідний». Щоразу, коли ми намагаємося розвинути власну промисловість, хтось встає і каже: ні, давайте далі продавати дешеву сировину, бо це комусь вигідно. Це невигідно всім нам. Нам треба власна переробка, нам треба додана вартість тут, нам треба тут податки, нам

треба тут робочі місця, нам треба, щоб мільярд доларів, який наші виробники інвестують зараз у переробку, перетворився потім на якісний товар, як це відбулося із соняшниковою олією, і потім ми його експортували б за кордон.

Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Мотовиловець просить підтвердити рішення комітету про врахування поправки 40. Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Поправка не підтверджена.

Переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розширення доступу пацієнтів до лікарських засобів, що підлягають закупівлі особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я, шляхом укладення договорів керованого доступу» ([№ 13134](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Шум у залі*).

Артур Герасимов, потім Мисягін – з процедури.

Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Олександр Сергійовичу, шановний Давиде Георгійовичу, шановний Андрію Вікторовичу, шановні керівники фракцій і груп, шановні народні депутати! У нас накопичилася екстремально велика кількість питань щодо підтримки сектору безпеки і оборони. Це питання фортифікацій, питання забезпечення зброєю наших військових, питання дронів, окрім цього, питання євроінтеграції. Тому, шановний Олександр Сергійовичу, прошу вас зараз поставити на голосування мою пропозицію: наступний тиждень зробити робочим і пленарним.

Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артуре Володимировичу. Це вирішує Погоджувальна рада (*Шум у залі*).

Зараз виступить Мисягін з процедури.

МИСЯГІН Ю.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий

округ № 28, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Пане спікере, прошу змінити порядок денний і перейти до розгляду проекту постанови № 13374.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це проект Постанови «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану» ([№ 13374](#)).

Якщо немає паралельних або альтернативних пропозицій, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Мисягіна про перехід до розгляду цього питання. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

З процедури – Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, я не розумію одного: «Європейська солідарність» за те, щоб парламент працював, майже всі народні депутати в цьому залі за те, щоб парламент працював. Тож керівництво парламенту проти того, щоб парламент працював, чи Зеленський проти того, щоб парламент працював? Тому прошу вас поставити на голосування пропозицію зробити наступний тиждень пленарним. Але якщо цього не буде, я поясню, що наступний проект щодо ТСК з питань зброї буде останнім, за який сьогодні голосуватиме «Європейська солідарність».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артуре Володимировичу.

Пропоную вкотре ознайомитися з прийнятою Верховною Радою Постановою «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану».

Переходимо до розгляду проекту Постанови «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану» ([№ 13374](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується голова тимчасової спеціальної комісії Олександра Юрїївна Устінова.

УСТІНОВА О.Ю., голова Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я дуже дякую, що ви підтримали перехід до розгляду звіту цієї комісії, тому що постачання зброї головне, що потрібно задля стримування навали російської орди.

Так само хочу дуже подякувати кожному члену комісії, тому що це люди, які моніторять інформацію, що нам постачають, які особисто їздять на фронт, перевіряють кожний номерний знак «стінгера», «джавеліна» і потім за кордоном лобіюють надання нам більшої допомоги, що вже не раз було, зокрема, щоб нам надавали ті запчастини, які потрібні. Якщо ви думаєте, що це дуже просто, то це не так. Повірте мені, до нас заходять більше 100 тисяч найменувань озброєння і військової техніки від міжнародних партнерів, які потрібно перевіряти.

Ще можу сказати, що за 3,5 року ані нами, ані міжнародними партнерами не було зафіксовано жодного випадку перепродажу зброї і взагалі немає такого, щоб наша зброя потрапила кудись за кордон, і ми про це дізналися від міжнародних партнерів. Можу вас запевнити, що такі країни, як Сполучені Штати Америки та Франція, підписали з нами меморандуми про те, що вони довіряють нашій звітності, довіряють нашій інформації, відповідно вони першочергово звітують щодо неї перед своїми конгресами та сенатами.

Я дуже прошу підтримати проект постанови про звіт цієї комісії та про продовження її роботи, тому що зараз це одне з визначальних питань моніторингу і забезпечення наших партнерів інформацією щодо зброї, яка використовується на фронті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє, шановні народні депутати України! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану» (№ 13374), внесений депутатами членами відповідної тимчасової спеціальної комісії Олександром Юрївною Устіною та іншими, усього – 14 підписів.

Цим проектом постанови парламенту пропонується звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги про виконану

роботу взяти до відома, завершити роботу цієї комісії та одночасно утворити іншу Тимчасову спеціальну комісію з питань моніторингу отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану і визначити відповідні завдання. Головою цієї комісії пропонується обрати депутата Устінову Олександру Юріївну, заступником голови народного депутата України Завітневича Олександра Михайловича.

За підсумками розгляду цього питання комітет ухвалив висновок рекомендувати парламенту в порядку положень статей 20 і 138 Регламенту Верховної Ради розглянути цей проект постанови з урахуванням зауважень та редакційних уточнень, які викладені у висновку комітету, і визначатися щодо нього голосуванням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи для обговорення: два – за, два – проти.
Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я закликаю максимально проголосувати за проект постанови. Це потрібна комісія, яка довела свою ефективність, тому наша фракція підтримує. Я закликаю всіх голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Ще трохи п'ять-шість менеджерів у Офісі Президента покерують українською дипломатією, і в нас не буде що контролювати, тому що пакет військової допомоги Сполучених Штатів Америки закінчується в липні. Відповіді, що буде далі, немає. Насправді, очевидно, за всієї складності комунікації з адміністрацією Трампа в США працюють інституції, серед яких Конгрес Сполучених Штатів Америки, діалог, комунікація з яким провалені. Чому? Тому що Офіс Президента, п'ять-шість менеджерів замкнули це на собі, визначають у залі, кому можна їхати, кому ні. Тому що в когось прізвище Порошенко, як це він посміє з кимось розмовляти в Сполучених Штатах Америки? Усе це закінчується катастрофою для України, і ви всі в цьому винні.

Тож коли нам говорять, що не треба розглядати звернення до Конгресу Сполучених Штатів Америки, це абсолютно не професійна позиція. Навпаки, в умовах, коли США наближаються до проміжних виборів до Конгресу, нам

потрібно максимально активізувати цей діалог на всіх рівнях з двома партіями – республіканцями, демократами в рамках профільних комітетів, політичних груп і партій, і працювати над цим професійно. Це перше.

Друге. Очевидно, ми можемо нарікати на партнерів, що очікуємо більше зброї. Це правда, але ключові питання до себе: що відбувається з фортифікаціями? Хочу сказати, що Голова Верховної Ради відмовив «Європейській солідарності» в проведенні закритого засідання щодо стану фортифікацій. Ви знаєте, уже «слуги» вилазять на трибуну і воляють: що в нас на Сумщині? Для вас це стало сюрпризом за два роки? Коли ворог заходить на нашу територію, він мінує поля, встановлює «зуби дракона». А де лінії Зеленського? Ви не хочете поставити ці запитання Верховному Головнокомандувачу і міністру оборони, які несуть за це повну відповідальність?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Насправді комісія працює ефективно, здійснює парламентський контроль над постачанням і використанням матеріально-технічної допомоги не лише Сполучених Штатів Америки, а й усіх наших партнерів, які допомагають українській армії зброєю, боєкомплектами, іншим необхідним для наших Збройних Сил майном. Я вважаю, що комісія є фаховим, активним, ефективним інструментом комунікації на рівні міжпарламентської дипломатії. Члени комісії майже в повному складі не лише проводять засідання в Києві, а й виїжджають у військові частини ближче до передової настільки, наскільки це можливо. Ми проводимо поточні робочі перевірки, уточнюємо, дивимося і контролюємо від імені українського парламенту, як відбувається облік матеріально-технічної допомоги, яку нам надають іноземні партнери. Це, звичайно, допомагає в загальному діалозі України щодо подальшого постачання зброї українським військовим.

Тому я дуже прошу вас, колеги, підтримати звіт і, по суті, створити нову ТСК, затвердивши її в тому складі, в якому вона працює, тому що ця робота реально нам сьогодні необхідна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир, фракція «Слуга народу».

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Юрію Мисягін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мисягін. Будь ласка.

МИСЯГІН Ю.М. Колеги, я прошу підтримати проект постанови.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної військової допомоги під час дії воєнного стану» ([№ 13374](#)) у цілому з урахуванням зауважень та редакційних уточнень комітету, викладених у висновку, та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

З процедури – Хлапук.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Згідно з частиною третьою статті 6 Регламенту Верховної Ради України прошу поставити на голосування пропозицію викликати міністра енергетики України на пленарне засідання у цей четвер з доповіддю, по-перше, щодо обсягів та динаміки закачування газу до підземних сховищ України в рамках підготовки до опалювального періоду, та, по-друге, щодо пошуку джерел фінансування закупівлі імпортного газу, зокрема можливості залучення для цих цілей коштів «Енергоатома», що були сховані в амортизації та які були знайдені парламентською ТСК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію пана Хлапука, як він її озвучив.
Прошу голосувати.

«За» – 168.

Рішення прийнято.

Прошу Апарат оформити відповідне запрошення шановному пану міністру.

Далі дві фракції – «Голос» та «Слуга народу» – просять оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Михайло Борисович Радучкий та колеги, 3 хвилини. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Ми, народні депутати члени Комітету Верховної Ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування і депутати з різних фракцій, засуджуємо візит високопосадовця Всесвітньої організації охорони здоров'я до росії. Регіональний директор ВООЗ Ганс К्लюге 16 червня провів зустріч в москві з міністром закордонних справ росії Сергієм Лавровим. Один з керівників найавторитетнішої організації у сфері охорони здоров'я тисне руку міністру держави, яка системно порушує міжнародне право і цілеспрямовано знищує українську медичну інфраструктуру та вбиває цивільних.

Від початку повномасштабної війни російська федерація обстріляла та зруйнувала понад 2 тисячі 350 об'єктів медичної інфраструктури – від лікарень і пологових до амбулаторій і центрів реабілітації. У ніч перед тією зустріччю терористи атакували житлові будинки в столиці та інших містах. Загинуло вже 22 цивільних, понад 100 отримали поранення. Але замість того щоб засуджувати та коментувати злочини, ВООЗ веде з країною-терористом перемовини. Візит до Москви виглядає як перший крок до повернення росії до міжнародної спільноти. Медіа кремля вже подають його як визнання рф партнером Всесвітньої організації охорони здоров'я. Це не просто дипломатичний сигнал – це підрив глобальної позиції щодо ізоляції країни-агресора.

Наша позиція: візити представників ВООЗ до російської федерації неприйнятні ні морально, ні політично. Більше того, це б'є по репутації самої організації.

Депутати нашого комітету і колеги майже з усіх фракцій закликають ВООЗ публічно оцінити вплив російської агресії на систему охорони здоров'я України, зупинити візити до країни-агресора, посилити співпрацю з МОЗ України, обласними адміністраціями та громадськими ініціативами і підтримати проекти з відбудови медичних закладів, мобільної медицини та психологічної допомоги українцям (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій» ([№ 13178](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 186.

Рішення не прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» ([№ 5651](#)) та альтернативні до нього законопроекти.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 195.

Рішення прийнято.

Будемо заслуховувати авторів усіх законопроектів, чи тільки того, який рекомендує комітет? Добре.

Для доповіді від авторів проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» ([№ 5651-2](#)), який, власне, рекомендує комітет, запрошується народна депутатка України Олександра Юрїївна Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, цей законопроект дуже простий. У ньому йдеться про перевезення наших ветеранів. Мабуть, щодня ми читаємо в новинах, що когось із ветеранів не пустили в автобус, когось вигнали з маршрутки. Закінчується це тим, що потім починається публічне цькування, і в перевізників забирають ліцензії. Насправді нам треба просто врегулювати це питання.

Цей законопроект я подавала ще в 2021 році до повномасштабного вторгнення. Про що в ньому говориться? Зараз у нас, на жаль, усі бюджети перевезення військових лягають на місцеву владу. Тобто, умовно, якщо перевезення ветерана відбувається в місті Києві, то саме місто Київ має за нього відшкодовувати. Але якщо ветеран їхатиме з Києва до Полтави, то постане питання, хто за це має платити – Полтава чи Київ. У даному законопроекті пропонується врегулювати цю проблему, відшкодування лягатиме на державний бюджет, але вводяться картки, які видаватимуться для того, щоб це було не в паперовому вигляді, а діджиталізовано.

Законопроект доопрацьовувався чотири роки. Я перепрошую, але волонтерка, яка мені допомагала його розробляти, вже загинула. Я дуже прошу вас підтримати його. Кожен військовий, кожен ветеран вам подякує. Місцева влада також вам подякує, тому що ви їх трохи розвантажите, і ми перестанемо читати в новинах, що військового після гемодіалізу не пустили в автобус і йому довелося ночувати на вокзалі.

Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співповіді запрошується голова профільного Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Миколаївна Третьякова.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні народні депутати! Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді підтримати законопроект № 5651-2 пані Устінової. Водночас наразі Міністерство розвитку громад та територій України і Міністерство соціальної політики запропонували механізм, відповідно до якого із застосуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України рішенням комітету, і ви можете прочитати його на сайті, ми розробимо механізм, за яким у кожного ветерана буде картка, куди перераховуватимуться кошти за проїзд на території органів місцевого самоврядування, у громаді, а також окремо з державного бюджету – за поїздки між областями. Відповідно ці кошти на картках обліковуватимуться виключно на транспортні витрати.

Транспортник, який перевозитиме, має поставити валідатор, якщо хоче, щоб кошти з цієї картки йшли безпосередньо на рахунок власника цього транспортного засобу. Тобто створена система, коли всі замотивовані: і органи місцевого самоврядування, і транспортні компанії, і ветерани, і ті, які надають пільги, а саме Міністерство розвитку громад та територій і Міністерство соціальної політики, щоб вони були зацікавлені і щоб гроші йшли безпосередньо ветерану, учаснику бойових дій або іншому пільговику.

Прохання підтримати законопроект пані Устінової, на базі якого вже є редакція, виписана як поправки до другого читання в рішенні комітету із застосуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради, щоб ми нарешті впорядкували це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго дня, шановні колеги! Пільги на проїзд у транспорті є одним з важливих інструментів соціальної політики в більшості держав світу, і, безумовно, необхідно, щоб цей інструмент використовувався максимально раціонально і зручно для отримувачів цих пільг. Раціонально і зручно – це зовсім не обов'язково означає монетизацію чи, тим більше, де-факто ліквідацію гарантованих державою пільг. Те, що запропонував уряд в основному законопроекті № 5651, точно не про отримувачів пільг, не про турботу про них. Виконання цих гарантованих соціальних гарантій в урядовому законопроекті пропонується просто покласти на плечі органів місцевого самоврядування, що,

звісно, абсолютно ненормально, і профільний комітет правильно зробив, що не підтримав саме урядовий законопроект.

Підтриманий комітетом альтернативний законопроект виглядає значно логічнішим, і ми підтримуємо його в першому читанні. Але хочу відразу чітко сказати, що обов'язковою умовою підтримки цього законопроекту в другому читанні є виправлення норми, яка наскрізно пронизує законопроект і, по суті, як слушно зауважує Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, не відповідає Конституції України та звужує обсяг існуючих прав і свобод громадян. Ідеться про норму, що пільги надаються у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку і розмірах, які пропонується внести до низки законів України. Визначити порядок надання пільг уряд, звичайно, може, але зміст і розмір відповідно до статті 92 Конституції мають встановлюватися виключно законами.

Крім того, профільний комітет вдався до дещо дивного з точки зору Регламенту прийому, виклавши у своєму висновку 25 сторінок дослівних змін, які мають бути внесені до законопроекту в другому читанні. Прохання до комітету принаймні на майбутнє не вдаватися до таких зловживань і визначати зміни, яких проект має зазнати до другого читання, передусім на основі внесених депутатами поправок і пропозицій, як це передбачено Регламентом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Запросіть депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, якщо говорити об'єктивно, то це революційний законопроект, бо він змінює систему підходів до безоплатного або пільгового перевезення категорій наших громадян, які мають на це право. Справді, уряд запропонував, на нашу думку, не найкращий варіант, за яким повністю все пільгове перевезення, як, на жаль, є на сьогодні, перекладається на органи місцевої влади. Це неприпустимо, бо Конституція гарантує цим категоріям громадян безоплатне пільгове перевезення. Раніше, як ми знаємо, Кабінет Міністрів хоча б частково відшкодовував громадам перевезення, а зараз з цим проблема.

Чому комітет рекомендував підтримати саме законопроект № 5651-2, а не урядовий? До речі, ми з Юлією Тимошенко є авторами одного з альтернативних проектів, і на нашу думку, він теж частково вирішує це питання. Але ми погодилися на законопроект № 5651-2 через те, що, як говорив основний автор, там є раціональне зерно і через повагу до людини, яка частково розробляла цей законопроект, але відійшла у вічність. Чи він ідеальний? Ні, бо дає право Кабінету Міністрів визначати все: хто кому скільки відшкодовуватиме. Тому завдання – доопрацювати.

Колеги запитували, чому такий довгий текст для доопрацювання? Бо, справді, є проблема, і ми зобов'язуємо Кабінет Міністрів до другого читання розробити алгоритм, що це за картки, на які перераховуватимуть кошти для пільговика, як його використовувати, щоб він був робочий.

Тож давайте підтримаємо законопроект № 5651-2 і будемо допрацьовувати його до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Чорний, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово колезі Тарасу Тарасенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Тарасенко. Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, чи вчасно ми приймаємо цей законопроект? Ні, невчасно. Ще більше року тому до мене звертався знаменитий ветеран, герой шоу «Холостяк» Олександр Терен і говорив, що не може якісно скористатися громадським транспортом, залізничними перевезеннями на території України.

Це також наша відповідальність, тому що зараз в Україні приблизно 300 тисяч ветеранів, які точно потребують вільного переміщення територією України – між реабілітаційними центрами, між госпіталями, щоб відновлювати своє здоров'я, або навіть просто поїхати відпочити, відвідати своїх рідних, тому що рух – це життя. Ми повинні як держава забезпечити ефективні умови, щоб ветерани, які захищали нас і отримали поранення, мали можливість вільно і без обмежень рухатися країною. «Без обмежень» – ми декларуємо цю тезу як програму Президента України Володимира Зеленського, але повинні створити реальний проект «без обмежень», який повинен буде працювати саме в Україні.

Тому, будь ласка, підтримаймо сьогодні цей законопроект за основу, а потім будемо вимагати від Кабінету Міністрів України надати логічні пояснення і структуру, щоб цей механізм запрацював в Україні в найкоротший термін.

Голосуймо за законопроект кнопкою «За».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська від партії «Голос».

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)). Шановні колеги! Ви знаєте, з 2022 року в нас, на жаль, з'явилася нехороша тенденція, коли від моменту виникнення проблем на полі, на землі і на фронті минає від двох до трьох років, поки ми розглядаємо їх у парламенті, коли це звучить з уст народних депутатів чи членів Кабінету Міністрів, і далі для вирішення питання вноситься законопроект. Зараз ми розглядаємо проект закону за 2021 рік. Це просто немислимі речі.

Давайте знову встановлювати і повертати повагу до величезної спільноти ветеранів, які є фактично в кожній другій українській родині, і таких родин буде ще більше. Тому що якщо ви думаєте, що доля цих сімей омине тих, які присутні в цьому залі, то глибоко помиляєтеся. Тож необхідно не лише забезпечувати для хлопців і дівчат інклюзивний доступ до всіх будівель, у тому числі державних, а й вирішувати елементарні питання щодо базових речей, зокрема перевезення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі висловилися. Переходимо до голосування.

Шановні колеги, підготуйтеся, будь ласка, до голосування. Законопроект важливий, не хотілося б його втратити.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» ([№ 5651-2](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та з доопрацюванням положень відповідно частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект за реєстраційним номером... (*Шум у залі*).

З процедури – Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, я звертаюся до вас з такою пропозицією і прошу її підтримати. Ми сьогодні тут обговорюємо ВООЗ, закони, ліки, сою і ріпак, що завгодно. Безумовно, це все важливо, але найважливіше зараз те, що відбувається на фронті, і є дуже гаряча й проблемна точка – Сумська область. Я хочу, щоб ми викликали у Верховну Раду міністра оборони, щоб він доповів, що з фортифікаціями і їхнім будівництвом. Дніпропетровщина, Сумська область, Запорізька область, Харківська область – це ключові і загрозливі напрямки, щодо яких як парламент ми маємо почути, що робиться. Бо ми бачимо, що в нас ціна тільки на папері, а в полі – російські танки.

Так не може бути. Тому пропоную запросити до Верховної Ради міністра оборони з доповіддю щодо фортифікацій у Сумській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій областях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олексія Олексійовича Гончаренка, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 152.

Рішення прийнято.

Прошу Апарат оформити відповідне запрошення міністра оборони.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору» ([№ 13192](#)). Друге читання, без обговорення.

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору» ([№ 13192](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Янченко – з процедури. Будь ласка.

ЯНЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Пропоную розглянути зараз законопроект [№ 7508](#) щодо реформи державно-приватного партнерства, над якою ми працювали 3,5 року. Критично важливий інструмент для повоєнного відновлення нашої країни і залучення приватного капіталу.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію перейти зараз до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій

з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» (№ 7508).
Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» (№ 7508).

Можемо голосувати? Поправок немає? Переходимо... *(Шум у залі)*.

Давайте проведемо сигнальне голосування.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування щодо даного законопроекту. Прошу голосувати.

«За» – 215.

Шановні колеги, усе не те.

Розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Тримаймо стрій! Слава Україні!